

წიგნი და გარეგანი

წიგნი და ანბანის სწავლის

ს მ მ მ ი ს ა

წიგნი

კათოლიკე ქართველთა

მხედრთა უმანკოდ ჩასახებულთა

დ ვ თ ი ს - მ შ. მ ბ ლ ი ს ა თ ა

წიგნი-1/2

საბჭოთა
საბჭოთა კათოლიკე ქართველთა საგანისა
1921

წესი და განგეზა წმიდისა და ანგელმსებრივისა სქემისა

წინასწარ დამზადდეს ტაბლასა ზედა წიგნი წმიდისა სახარებისა, წყალი ნაკურთხი და საკმეველი ერთ კერძო; ხოლო მარჯვნივ წმიდისა ტრაპეზისა სავარძელი წინამძღვრისათვის. შემდგომად რეკისა ზართასა, შემოკრბენ დანი მოსილნი სრული სამოლოზნჯათა სქემითა ბჭეთა თანა ეკლესიისათა. ხოლო წინამძღვარი მღვდელი მოსილი ფილონითა მიუალს მუნ დიაკვნ და მღვდლებითურთ; და თვითვეულსა მას, რომელსა ეგულგების აღკვეცაჲ, თან ახლდეს ნათლია თვისი, აქენდეს სანთელი მარჯვენესა ხელსა და სქემა იგი წმიდა მარცხენესა მას. წარსდგების წინაშე წინამძღვრისა და იტყვის ტროპარსა, ხმა ა:

მორჩილი: წილნი მამულნი განმიხვევენ წყალობით, რომელმან ესე უძღებებით წარვაგე ცხოვრებაჲ ჩემი; სიმდიდრესა მას დაულეველსა მოსავარ კაცთ-მოყვარებისა შენისასა, მაცხოვარ. დაგლახაკებულსა ამას სულსა ჩემსა ნუ უგულგებელს ჰყოფ. რამეთუ შენ უფალო სინანულით გილაღდებ: ესკოდე, მამაო, ცად მიმართ და წინაშე შენსა.

მღვდელი: კურთხეულ არს ღმერთი ჩვენი უოვლადვე, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.

რაჟამს მგალობელნი იტყვიან წმიდაო ღმერთო-სა, მორჩილნი შემგომად წინამძღვრისა შემოვლენ (მოლოზნებითურთ) ეკლესიასა შინა, მივლენ წინაშე საკურთხეველისა და დასდებენ სქემასა ტაბლასა ზედა, და მუხლსა მოიდრეკენ დაწესებულსა ადგილსა მათსა. ხოლო მოძღვარი დიაკვნითურთ შევალს საკურთხეველსა.

მგალობელნი: ამინ.—წმიდაო ღმერთო, წმიდაო ძლიერო, წმიდაო უკვდაო, შეგვიწყალენ ჩვენ (სამ გზის). ყოვლად წმიდაო სამებაო, შეგვიწყალენ ჩვენ. უფალო, გვიხსენ და გვილხინე ცოდვათა ჩვენთაგან, შეუფეო შეგვინდევ უსჯულოებანი ჩვენნი. წმიდაო, მოიხილე და განჰკურნენ უძღურებანი ჩვენნი სახელისა შენისათვის. მამაო ჩვენო.

მღვდ. რამეთუ შენი არს სუფევაჲ, ძალი და დიდებაჲ მამისა და ძისა და წმიდისა სულისა, უოვლადვე აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.

მგალ. ამინ.
წინამძღვარი დასჯდების სავარძელსა ზედა, ხოლო თვითველი მორჩილი წარსდგების და იტყვის ესრედ:

მორჩილი: უფალო ღმერთო ჩვენო, აწ წინაშე წმიდისა საკურთხეველისა შენისა მუხლ-მოყრილი და წრფელის გულითა მოვითხოვ წყალობასა შენსა, რათა ღირსეულად მამყოფო პატიოსანსა და წმიდისა საფანესა შინა შენსა, სადაც იმყოფებიან და გმსახურობენ მხეველნი

657 - P/23

შენი. უფალო ღმერთო, განსწმიდე და აკურთხე განზრახვა ესე ჩემი. ვტოვებ რა ამ წუთიერი სოფლისა სამკაულსა, მადლითა შენითა შევიმოსები სამოსელითა მწირობისასა; მეყავნ ესე ცხოველ-უტყუარ სახე ყოველივე მსოფლიოს განცარცვისა და ზეციური შენი სულის შემოსვისა. სასოებით გთხოვ უფალო, რათა ყოველთვის აღვასრულო წმიდა ნება შენი და რუღუნებითა შევიძინო ყოველი სათნოებაჲ და კეთილად განცდილი მორჩილობაში ღირს ვიქმნე მხევალი შენი. წმიდათა აღთქმათა წარსატქმელად მოწყალებითა შენითა და მეოხებითა უმანკოდ ჩასახებული ქალწული მარიამისა, მოციქულთა სწორისა ივერიის განმანათლებელისა ნინოსი და ყოველთა წმიდათა. ამინ.

აღსდგება წინამძღვარი და იტყვის ესრედ:

მღვდ. კმაღლობ შენ უფალო ღმერთო ჩვენო, რომელმან მრავლითა წყალობითა შენითა, ისსენ მსევალნი ესე შენნი (სახელები) ამაოდას ამის სოფლისა ცხოვრებისაგან, და უწოდე მათ ნეტარებისა ამის აღთქმასა. ღირს ჭყავნ ესენი ცხოვრებასა ღირსებით ანგელოზებრივისა მოქალაქობისასა. და დაიცვენ ესენი მახეთაგან ეშმაკისათა, და წმიდა ჭყავნ სულნი და სორცნი ამათნი ვიდრე სიკვდიდმდე, და რათა ტამრად წმიდად ღირს-იქმნენ. და გულის-ხმა უყავნ ამათ ჭხსენებად შენდა ეოვლადვე, და შენთა ბრძანებათა. სიძდაბლე, სიყვარული, და სიმშვიდე მოანიჭე, მეოხებითა ეოვლად წმიდისა დედოფლისა ჩვენისა ღვთის-მშობელისა, და მარადის ქალწულისა მარიამისათა, მოციქულთა სწორისა ივერიის განმანათლებელისა ნინოსი, და ყოველთა წმიდათა.

მგალობ. ამინ.

დასჯდება სივარძელსა ზედა და იტყვის ესრედ:

მღვდ. განახვენით გულისა თქვენისა ეურნი, შვილნო, და ისმინეთ ხმაჲ უფლისა, რომელსა იტყვის: მოვედით ჩემდა ეოველნი მახურალნი და ტვირთ-მძიმენი ცოდვითა, და მე განგისვენო თქვენ. აღიღეთ უღელი ჩემი თქვენ ზედა, და ისწავეთ ჩემგან, რამეთუ მშვიდ ვარ და მდაბალ გულითა, და ჭზოვოთ განსვენებაჲ სულთა თქვენთა. გულის-ხმა ჭყავთ ესეცა, რამეთუ თვით მაცხოვარი ჩვენი, ეოვლად

ქებულისა დედისა თვისისა თანა, და წმიდათა ანგელოსთა, და ყოველთა წმიდათა თანა აქა მდგომარე არის სმუნად სიტყვისა თქვენისა, მეძიებელი, რათა რაჟამს მოვიდეს განსჯად ცხოველთა და მკვდართა, მოგაგოს თქვენ: არა ამისთვის რომელი აღიარეთ და აღუთქვით, არამედ რომელიცა დაიცვათ აუღვიარებლად. აწ ამიერთგან უკეთუ მოსრულ ხართ წინაშე ღვთისა, გკითხავთ სიმშვიდით, და მომიტეთ ჩვენ ყოვლითა კრძალულებითა.

კითხვა: რაისათვის მოსრულხართ, შვილნო, შვერდომით წმიდასა

ამას მსხვერპლის შესაწირავსა და წმიდათა ამათ კრებულთა?

მიგება: მნებავს განზორებაჲ სოფლისაგან, პატროსანო მამაო.

კითხვა: ნებითა თქვენითა ღირს იქმნებითა ანგელოსებრივსა

ამას სახესა და წესსა მოლოხანთასა?

მიგება: ჰე, ღვთისა ძალითა, პატროსანო მამაო.

მღვდ. სოლო რაჟამს აღვირჩევიენ კეთილი და სანატრელი

ესე საქმე, უკეთუ გნებავნ განსრულებას კეთილისა საქმითა,

შრომითა, რუღუნებითა და ტკივილითა განსრულდების.

კითხვა: ნებსით გონებითა თქვენითა მოხვალთა წინაშე უულისა?

მიგება: ჰე, ღვთისა ძალითა, პატროსანო მამაო.

კითხვა: ანუ თუ ჭირისა რომლისაგანმე, გინა ძალითა ივლტვითა?

მიგება: არა, პატროსანო მამაო.

კითხვა: დაითქმნთა ყოველსა ძვირის სიღვასა, იწროებასა, ბო-

როტთა მიერ აღძრულსა მსაკვარებასა სასუფეველისათვის

ცხათასა?

მიგება: ჰე, ღვთისა ძალითა, პატროსანო მამაო.

მღვდელმან ხელსა იპყრას წმიდა სახარება და მსოქვას:

მღვდ. აჰა, ქრისტე უხილავად აქა მდგომარე არის: და ისილეთ,

შვილნო, რამეთუ არავინ გაიძულებნ, არცაფინ მიგსი-

დავენ მიღებად წმიდისა ამის სქემისა; ისილეთ რამეთუ

თქვენ თვით ნებითა თქვენითა გნებავნ მიღებად წინდი

ღიდისა ანგელოსებრივისა ამის სქემისა.

მიგება: ჰე, პატროსანო მამაო, ნებითა ჩემითა.

შემდეგ ამის აღსდგების წინამძღვარი და აკურთხებს წინდებულს სქემას შემდეგითა ლოცვითა:

მღვდ. უფალო ეოვლის ძეგრობელო, რომელიც განსახლებაშია
სავთა შენთა და შექმონაჲ მათ სასლითა ვაწითა, მოიღე
უსვი წყალობა შენი სამოსელთა ამათ სუდა და ჰევენ
იგინი მსგავსად სალენისა მის ილიასი, რათა შექმონა
მათითა იუოს სული შენი მრჩობლ მსევალთა ამათ შენთა
სედა. და დაცულნი წმიდითა კრძალულებითა, განვლონ
ამა სოფლისა სიამოვნებათა დეღვანი: აღჭურვილნი მად-
ლითა შენითა მარად ვიდოდენ და ზრახვიდენ მოწყალებათა
შენთა, ეოვლადვე აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.

მგალობ. ამინ.

მეყსეულად აკურთხეს სქემას წყლითა წმიდითა და უკმევს. შემდეგ დასჯდება სივარ-
ძელსა ზედა, დამდებელი წინაშე მისსა მაკრატელი სახარებასა ზედა, და იტყვის:

მღვდ. მაკრატელი, მიიღე და მოძეც მე (სამ გზის).
მოიღებს მაკრატელსა წმიდისა სახარებისაგან და იტყვის:

მღვდ. კურთხეულ არს ღმერთი რომელსა ჰნებაჲს ეოველთა
ვაწთა ცხოვრება, და მეცნიერებასა ჰქმმარტებისასა მო-
სვლას: რომელ არს კურთხეულ უკუნისამდე.
ხოლო მღვდელი მოკვეცს ჯვრის სახედ და იტყვის:

მღვდ. და ესე ჩვენი მოიკვეცს თმასა თავისა თვისისა-
სა, სასელითა მამისათა ამინ, და მისათა ამინ, და სუ-
ლისა წმიდისათა ამინ.

შემოსვისათვის მსთქვას:

მღვდ. და ესე ჩვენი შეიმოსს სამოსელსა სისარულისასა,
სასელითა მამისათა და მისათა და სულისა წმიდისათა.

მგალობ. ამინ.

შერტყმისათვის მსთქვას:

მღვდ. და ესე ჩვენი შერტყამს ძალსა ჰქმმარტებისასა
მოსაკუდინებელად ხორცთა, და განსახლებელად სულისა,
სასელითა მამისათა და მისათა და სულისა წმიდისათა.

მგალობ. ამინ.

მღვდ. და ესე ჩვენი მიიღებს საბეჭურსა სამოსელად
უსვი წყალობა შენი სამოსელთა ამათ სუდა და ჰევენ
იგინი მსგავსად სალენისა მის ილიასი, რათა შექმონა
მათითა იუოს სული შენი მრჩობლ მსევალთა ამათ შენთა
სედა. და დაცულნი წმიდითა კრძალულებითა, განვლონ
ამა სოფლისა სიამოვნებათა დეღვანი: აღჭურვილნი მად-
ლითა შენითა მარად ვიდოდენ და ზრახვიდენ მოწყალებათა
შენთა, ეოვლადვე აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.

მგალობ. ამინ.

კუნკულისათვის მსოფქვას:

მღვდ. და ესე ჩვენი შეიმოსს კუნკულასა უძანკოებისა თავსა ზედა, ჩაფხუტად სასოებისა და ცხოვრებისა, სასულითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა.

მგალობ. ამინ.

მანდილისათვის მსოფქვას:

მღვდ. და ესე ჩვენი . . . მიიღებს საბურჯასა თავსა ზედა, და ფარვად წმილთა სრუნვათაგან წარმავალისა სასულითა, სასულითა მამისათა და ძისათა და სულისა წმიდისათა.

მგალობ. ამინ.

მიიღებენ რა ახალ-მორჩინლი სქემასა მას წმიდასა, წარვლენ ნათლიითურთ თვისით და შეიმოსვენ მას წესისამებრ და კვლავ მოვლენ ადგილსა მათსა.

მგალობ. რაოდენთა ქრისტეს შიერ ნათელ გვიღებდეს, ქრისტე შეგვიმოსიეს. ალოლილუია.

ხოლო მკითხველი წარსდგების და იტყვის წარდგომასა:

მკითხველი: უფალი ნათელ ჩემდა და მაცხოვარ: უფალი შესაგვიდრებელ არს. დიაკვანი: სიბრძნით.

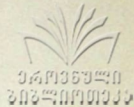
მკითხველი: ეფესელთა მიმართ ეპისტოლენ წმიდისა პავლენ მოციქულისა საკითხავი.

დიაკვანი: მოხედენ.

მკითხველი: ძმანო, ამიერითგან განძლიერდით უფლისა მიერ და სიმტკიცითა ძლიერებისა მისისათა: შეიმოსეთ ყოველად საჭურველი იგი ღმრთისა, რათა შეუძლოთ თქვენ წინა-დადგომად მანქანებათა მათ ეშმაკისათა; რამეთუ არა არს ბრძოლა ჩვენი სისხლთა მიმართ და ხორცთა, არამედ მთავრობათა მიმართ და ხელმწიფებათა, სოფლის-მპყრობელთა მიმართ ბნელისა ამის საწუთრდგასათა, სულთა მიმართ უკეთურებისათა, რომელნი არიან ცასა ქვეშე. ამისთვის აღიღეთ ყოველად საჭურველი იგი ღმრთისა, რათა შეუძლოთ წინა-დადგომად დღესა მას ბოროტსა, და ყოველსავე ექმოდეთ, რათა ჰსდგეთ მტკიცედ უკვე ჰსდგებით, მოირტყენით წყლნი თქვენნი ქვემარტყებითა, და შეიმოსეთ ჯაკვი იგი სიმაართლოსა, და შეჩხუნით ფერხთა თქვენთა განმზადებულებაჲ სახარებისა მის მშვიდობისა. ყოველსა შინა აღიღეთ ფარი სარწმუნოებისა, რომლითა შეუძლოთ ყოველთა მათ ისართა ბოროტისათა განხურვებულთა და შრეტად; და ჩაფხუტი იგი ცხოვრებისა დაიდგეთ და მახვილი იგი სურჩისა, რომელ არს სიტყვა ღმრთისა. ყოვლითა ლოცვითა და ვედრებითა ილოცვედით ყოველსა ეამსა სულითა; და მეტრევე ამისთვის იღვიძებდით ყოვლითა კრძალულებითა და ვედრებითა ყოველთა წმიდათა თვის. (ეფეს. თავი 6, 10—18).

მგალობ. ალოლილუია (სამ გზის).

მინა ბოლოცენ

მღვდ. სიბრძნით აღუქმარებენით და ისმინეთ წმიდა სახარება.

მშვიდობა ეოველთა.

მგალ. და სულისადა შენისათანა.

ღიაკვ. მატესაგან წმიდისა სახარებისა საკითხავი.

მგალ. დიდება შენდა, უფალო, დიდება შენდა.

მღვდ. მოხედენ.

ღიაკვანი: სთქვა უფალმან: რომელსა უყვარდეს მამაჲ, ანუ დედაჲ უფროს ჩემსა, არა არს იგი ჩემდა ღირს. და რომელსა უყვარდეს ძე ანუ ასული უფროს ჩემსა, იგი არა არს ჩემდა ღირს. და რომელმან არა აღიღოს ჯვარი თვისი და შემომიდგეს მე, იგი არა არს ჩემდა ღირს. მოვედით ჩემდა ყოველნი მაშვრალნი და ტვირთ-მძიმენი, და მე განგისვენო თქვენ. აღიღეთ უღელი ჩემი თქვენზედა, და ისწავეთ ჩემგან, რამეთუ მშვიდ ვარ და მდაბალ გულითა და ჰპოვოთ განსვენება სულთა თქვენთა. რამეთუ უღელი ჩემი ტკბილ არს და ტვირთი ჩემი სუბუქ არს. (მათ. 10, 37-38; 11, 28-30)

მგალ. დიდება შენდა, უფალო, დიდება შენდა.

კვლავ დასჯდება მღვდელი სავარძელსა ზედა, და თვითვეულსა მორჩილსა მისცემს ჯვარსა და იტყვის:

მღვდ. სთქვა უფალმან, რომელსა ჭნებავს შემოდგომად ჩემდა, უარ ჭეავს თავი თვისი და აღიღეს ჯვარი და მომდევდინ შე.

მისცემს სავარძლსა და იტყვის:

მღვდ. იღვიძევი და ილოცევი ეოველსა ჟამსა, და მადლითა წმიდისა ამის სახარდისათა განუმსადებდე სახარებასა ესასა მშვიდობისასა.

დაადგამს გვირგვინსა და იტყვის:

მღვდ. ისარებადინ სული შენი უფლისა მიძრით, რამეთუ შეგმოსა შენ სამოსელი ცხოვრებისა და ვითარცა სასძლოდ მიძავალი დაგადგა შენ გვირგვინი და შეგამკო შენ სამკაულითა.

მისცემს სანთელსა ანთებულსა და იტყვის:

მღვდ. ესრედ ბრწუენევიდინ ნათელი შენი წინაშე კაცთა, რათა იხილენ საქმენი შენნი კეთილნი და აღიდებდენ მამასა შენსა შეცათასა.

აწ წინამძღვარი აღსდგეს სავარძელით და სთქვას ლოცვა ესე:

მღვდ. უღელსა შენსა, მეუფეო, საცხოვრებელსა შეიწუნარე მხევალნი ესე შენნი . . . და ღირს ჭეავნ ივინი რჩეულთა სამწესოსა შენისათა აღრიცხვად. და ეოველსა შინა სა-

ქმეს კეთილსა აჩვენე ესენი მტკიცედ მოღვაწედ, და ჩვენ, სულიერთა მადლთა აღსრულებამ მოგვანიჭე, მეოხებითა ყოვლად წმიდისა, დედოფლისა ჩვენისა, ღვთის-მშობელისა და მარბდის ქალწულისა მარიაძისათა, მოციქულთა სწორის ივერიის განმანათლებელისა ნინოსი და ყოველთა წმიდათა შენთათა.

მგალობ. ამინ.

ხოლო დიაკვანი წარსთქვამს:

დიაკვ. მშვიდობით უფლისა მიმართ ვილოცოთ,

მგალ. უფალო შეგვიწყალებნ.

დიაკვ. ზეგარდამო მშვიდობისა და ცხოვრებისათვის სულთა ჩვენთასა უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

მგალ. უფალო შეგვიწყალებნ.

დიაკვ. მშვიდობისათვის ყოვლისა სოფლისა, კეთილად დგომისათვის წმიდათა ღვთისა ეკლესიათა და ყოველთა ერთობისათვის, უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

მგალ. უფალო შეგვიწყალებნ.

დიაკვ. წმიდისა ამის სახლისათვის, სარწმუნოებითა, სასოებითა და შიშითა ღვთისათა შემავალთა ამასა შინა, უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

მგალ. უფალო შეგვიწყალებნ.

დიაკვ. უწმიდესისა და უმართებელესისა პაპისა ჩვენისა . . . , არხიები-სკობოსისა ჩვენისა , პატიოსანთა მღვდელთა და ქრისტეს-მიერ დიაკვანთა და ყოვლისა სამღვდელოჲსა დასისა და ერისა მათისათვის, უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

მგალ. უფალო შეგვიწყალებნ.

დიაკვ. სრულიად საქართველოჲს მთავრობისათვის, წმიდისა ამის მონასტრისა და ყოვლისა ქალაქისა და სოფლებისათვის და სარწმუნოებით მკვიდრთა მათ შინა, უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

მგალ. უფალო შეგვიწყალებნ.

დიაკვ. დათა ამათ ჩვენთა შეწევნისა და დაცვისათვის, უ. მ. ვ. რათა უცოდველად და უსჯელად და დაუბრკოლებლად იქმნეს სქემის მიღება და წესისა ამის, უ. მ. ვ.

რათა დაადგენ ესენი ყოვლითა სასოებითა და სარწმუნოებითა შეუძრველად, უ. მ. ვ.

რათა განძარცვილ იქმნას ამათგან ძველი იგი კაცი, და შემოსილ ახლითა ღვთისა მიერ დამბადებელისა, უ. მ. ვ.

რათა შეენდვნენ და მიეტყვნენ ცოდვანი მათნი, უ. მ. ვ.

რათა განემორონ ყოვლისა სოფლისა გულის თქმათაგან, უ. მ.

657

რათა იხსნენ ყოვლისა უძლურებისაგან, რისხვისა და იწროებისა, უ. მ. ე.

მგალ. უფალო შეგვიწყალენ.

ღიაკვ. შეგვეწიენ, გვაცხოვნენ, შეგვიწყალენ და დაგვიცვენ ჩვენ ღმერთო შენითა მადლითა.

მგალ. უფალო შეგვიწყალენ.

ღიაკვ. ყოვლად წმიდისა, უბრწუნელისა, უფროსად კურთხეულისა, დიდებულისა დედოფლისა ჩვენისა ღვთის-მშობელისა და მარადის ქალწული მარიამისა და ყოველთა წმიდათა მომხსენებელთა თავნი თვისნი და ურთიერთარს და ყოველი ცხოვრებაჲ ჩვენი, ქრისტესა ღმერთსა ჩვენსა შევედროთ.

მგალ. შენ უფალო.

მღვდ. რამეთუ წმიდა ხარ შენ, ღმერთო ჩვენო, და შენდა დიდებასა აღვაუყენთ მამისა და მისა და წმიდისა სულისა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.

მგალობ. ამინ.

მღვდელი იტყვის ლოცვასა ამას.

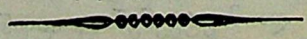
მღვდ. უფალო ღმერთო ჩვენო, შეიწუნარე მსევალნი ესე შენნი სულიერსა მას ეხოსა შენსა და შეჭრაცხე ესენი სიტყუიერსა სამწყსოსა შენსა თანა; განსწმიდე გონებაჲ მათი ხორციელთაგან გულის-სიტყუათა და ამაოისა ამის სოფელისა საცთურისაგან, ახლის ამის ცხოვრებითა დასათრგუნველად მტერთა გამოაჩინე. სოლო მოეც მათ მარადის ხსენებაჲ კეთილთა მათ განმსაღებულთა მოუგარეთა შენთათვის, რომელთა ჯვარს აცვენენ თავნი თვისნი სოფელსა ამას სასუფეველისათვის შენისა. რამეთუ შენ ხარ მწიქმსი და მხედველი და ეპისკოპოსი სულთა, და შენდა დიდებასა აღვაუყენთ მამისა და მისა და წმიდისა სულისა აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.

მგალ. ამინ.

მღვდ. ლოცვითა წმიდათა მამათა ჩვენთათა, უფალო იესო ქრისტე ღმერთო ჩვენო, შეგვიწყალენ ჩვენ.

მგალ. ამინ.

და ესრედ განსრულდების წესი სქემის შემოსვისა.

NK 759
ՀԱՐՈՑԱԿ
ՆՈՒՆԱԳՐԱԿԱՆ

